

ERDÉLYI GAZDA

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI
EGYLET TULAJDONA.
TELEFON: 158 SZÁM.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET ÉS AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ EGY-
LET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓ HIVATAL
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCZA 10 SZÁM
TELEFON: 158 SZÁM.

Az E. G. E. alapító tagdíja 2000 lel, rendes tagdíja évi 100 lel, kispapok és tisztviselők részére 50 lel. A tagok az Erdélyi Gazdát 100 lel pótdíj ellenében kapják. *1926*

A lapfelfüggyelő bizottság felügyeleté mellett felelős szerkesztő és kiadó;

TÖRÖK BÁLINT
AZ E. G. E. TITKÁRA

Előfizetési díj nem tagok részére:
Egy évre 250 lel Negyed évre 75 lel
Fél évre 125 lel Egyes szám 5 lel

Hogyan szervezzük megmaradt birtokainkat?

Irta: Dr. Szász Ferenc.

Reichenbach Béla egyetemi tanár a „Köztelekben” „A mezőgazdasági üzem szervezése és kezelése” címen egy általánosan közérdekű cikket tett közzé. Bennünket erdélyi gazdákat a cikkben foglaltak még inkább érdekelnek, mint a magyarországi gazdákat, mert minálunk az agrárreform folytán az egész üzem lényegét érintő átalakításokkal kell számolnunk.

A gazdasági viszonyok mindenütt megromlottak a háború után, de olyan érvágás, mint nálunk, sehol sem történt a gazdákon.

Említett cikk — hogy sorjába vegyük — kellő óvatosságra int az építkezések tekintetében. Nálunk ugyan ilyen értelemben nincs szükség óvatosságra, mert a végrehajtott agrárreform rendjén épületekkel bőven el vagyunk látva. Nem is olyan nagyot mondok, ha azt állítom, hogy az épülettöke nagyobb egyes birtokokon, mint a telek-töke. 80—100 marhára való istállók állanak üresen és az anyé szétnek vannak átengedve.

Csak a szükséges épületeket tartjuk fenn, a többi eladva, vegyünk azzal traktort, gépet, szóval az így nyert összeggel a gazdaságunk tőkét szaporítsuk.

Igaz, hogy meglevő, felesleges épületeink értékesítése rendszeresen alacsony árban történhetik, de a pénznek, ha kevés is — helye van mindig a gazdaságban, jobb ha keveset kapunk, — mintha semmit. Az építkezésekről megemlékezve a trágyatelepek építése az, ami sok gazdaságba feltétlenül szükséges volna.

De értékesíthetjük épületeinket másképpen is. Elhagyott gulyaistállókba betelepítjük juhainkat és azok jobb tehetőségében — esetleg kényesebb, de műveltebb fajták beállításával. Nagyobb istállók takarmány tartásra is berendezhetők, ez nem rossz befektetés, de mindig alapos számítást kell végeznünk, hogy azok átalakítási és fenntartási munkálataira fordított áldozat arányos-e az elérni célzott eredménnyel?

Erdély speciális viszonyai mellett az újabb gépek beszerzésénél ma egyedül a traktorok és az ezekkel kapcsolatos munkagépek jönnek figyelembe.

Arató, vető-gépek, más eszközök még a legexcentriker gazdaságban is bőven maradtak a rendelkezésre álló földhöz viszonyítva. Ezek jókarbantartása és az ezek javítására fordított összegek előteremtése eminens érdeke minden gazdának, mert kis reperációval nagy kártól menekszünk meg.

Akár milyen traktort veszünk, értsünk hozzá, gépészre vagy gépész kovácsra bízni a gépet nem lehet.

Beszerzett gépeinket és eszközeinket védjük meg az időjárás viszontagságaitól, mert tartósságukat növeljük, munkájukat olcsóbbá tesszük.

Egy, különösen háború előtti években sokat vitatott kérdésben, Reichenbach professzor pálcát tör és igás állatnak az ökör és lo között választva az ökröt olcsóbbnak, jobbnak tartja. Ugyancsak azt is megállapítja, hogy a négyesben való dolgoztatás drágább, mintha erős állatokat tartunk és kettősbe dolgoztatunk.

Az első megállapításban rejlik igazságra Erdély speciális viszonya még inkább erősítőleg hatnak; különösen a ló drágulása, de meg a hizott ökör értékesíthetősége jönnek itt figyelembe. Terep viszonyokról nem is beszélve, mert azok elhatározó fontossággal tartják kezünkben a kérdést. Kis gazdánál már problematikussá válhatik a kérdés, de ennek taglalása nem tartozik reánk.

A mechanikának egyszerű tételeiből a befolyás módja és minősége következik. U. csak ki lehet számítani azt is, hogy a négyesbe való dolgozás nem oly hatékony és drágább, mint a kettősben való munka, de a mi hegyes és kötöttebb talajainkban elemi feltétel a jó négyes fogat, enélkül sokszor bajba jutunk!

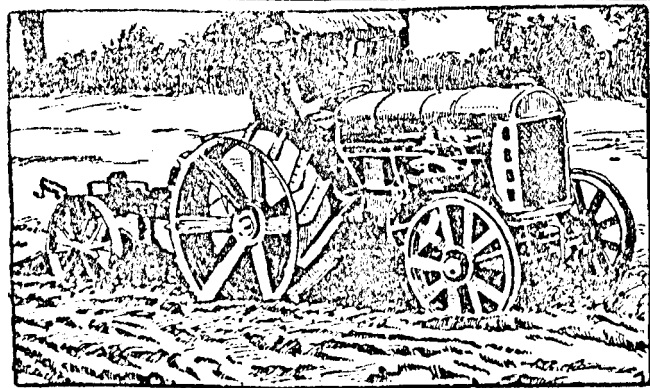
Vannak azonban olyan birtokok, ahol indokolt lesz áttérni a kettős fogatok rendszerére, ha még eddig nem tértek volna át. Különösen nagyobb folyóink völgyében, ahol a klsajátítás folytán, a lapályosabb és lazább strukturájú szántók maradtak meg. Ezekben a

birtokokon eddig, mivel a birtok nagy része hegyes és kötött volt, négyesbe dolgoztatott a gazda. Most helyes lesz, ha áttér a régi rendszerről a kettősre. Ugyancsak a fogatos megmunkálásnál megszívlelendő a kettős ekék tartása; esetleg váltó ekékkel jól kihasználhatjuk olyan dombos tábláinkat, melyek eddig — mintegy — parlagon heverték. Baltacin stb. termelésével azok jövedelmezőségét többszörösre emelhetjük az erdélyi haszonnal szemben.

A mezőgazdasági munkás kérdés mind súlyosabban nehezedik ránk. Igaz, hogy a baj itt nem az aránytalan drágulásban keresendő, mert béke paritásában is ki lehet birni a gazdasági munkabérek, hanem abban, hogy vagy nem áll elegendő kézi munkaerő rendelkezésre; vagy pedig, ami van is, munkájának hatékonysága minimális. Nem segít itt semmi! Ez a kor szelleme. Ez ellen küzdeni nehéz és az időszaki munkások helyes alkalmazásával, idejében való lekötésével (hegyvidékeken még elég van) védekezzünk. A cseléd létszámot apasszuk, amennyire csak lehet, itt megint fontos feladat jut a motoros művelésnek egy modern gazdasági üzemében.

Mindezek az eddig elmondottak, mintegy helyes keret adják és adhatják egy helyes termelésnek.

Magáról a termelésről szólva, akár állattenyésztés, akár növénytermelésről beszélünk, a faj, a fajta, féleség, stb. megválasztása kell képezze legelső teendőnket. Általánosan hangoztatott elv az állattenyésztésben manapság, hogy a formalizmussal ne törődjünk. Vajjon ne menjünk még ennél is tovább? Egy császárvágással ellehetne intézni a dolgot: nem ügyelve sem fajtára, sem a hasznosítási mérték külső, tyirozott jeleire, csupán a tényleges hasznvételt vennők számba. Olyan állatismerő azonban nincs, akinek a szeme a „vesékgig” hatna, ezért nem vethetjük el a fajtákhoz való ragaszkodásunkat. Distingválunk kell azonban. Kisebb gazdaságoknak nem érdemes, de nem is lehet, nemes értelemben vett tenyésztést üzni. Ha egy, a köztenyésztésben is szokásos fajtaival dolgozik a kis tenyésztő, még megy a dolog, de „exotikus” fajtákkal való kísérlete-

Legújabb típusu FORDSON TRAKTOROK

3731 gazdasági gépek és autók, HOFFER és SCHRANTZ cséplőgépek lerakata

„PERRY” cégnél. Cluj, Strada Regina Maria No. 2. *1926* Telefon 999. szám.

Ahol a mai naptól kezdve a gyár utasítására mélyen leszállított áron részletfizetésre szeresheti be gépszükségletét.

„Gazdák” Általános biztosító Részv. - Társaság

Székhely: Arad. Allgazgatóságok: Kolozsvár, Temesvár. Vezérképviselőségek: Arad, Brassó, Nagyvárad, Marosvásárhely, Déva, Dicsőszentmárton Gyulafehérvár, Nagenyed, Szatmár és Nagyszombat. Elfogad tűz, jég, élet, állat, befűréses lopás, baleset, szavatossági, szállítmány és üveg biztosításokat. — Egyesületi tagok külön kedvezményben részesülnek. Minden biztosítási ügyben részletes tájékoztatót nyújtanak a vezérképviselőségek és egyesületünk titkári hivatala.

zés, — erőn felüli harc a lehetetlennel szemben. Ezért leszünk a piedesztálról, mert mégis első az, hogy hasznunk legyen — és ne kárral dolgozzunk. Bennünk van még az akadémiás gazda vér, de csillapítsuk le s ha van egy formátlan tehénünk, de jól tejel, ne adjuk el azért, hogy helyére egy fajtisza rossz tejlőt kössünk be; vagy még egy fajtisza ugyan olyan jó tejlővel se cseréljük be, ha az 100 (egyszáz) leu többlet kiadást jelent számunkra. A luxust csak a bikák beszerzésénél engedjük meg magunknak, ott is módjával. Az itt elmondottak persze nem állanak azokra a boldog halandókra, akik ma is 40—50 drb. tenyészállatot képesek tartani, azok ha a tenyész állatokat értékesíthetik is, ugyancsak firszirozzák a dolgot.

A növénytermelés rendjén állapítjuk meg, hogy a birtokaink vetésforgóit az új gazdák fa ekéi, kapái széttúrták. Ahol végleges határok vannak ne késedelmeskedjünk új vetésforgókat megállapítani, különösen ügyelve a helyes trágyázási elvekre, a nemesített növények termesztésére és a helyi viszonyok kívánalmaira.

Őszi kalászosoknál nem lehetünk eléggé óvatosak! Terméketlen terület címén néhol tetemes birtok darabokat mentettek meg egyesek. Ezeket telekesíteni, a meglévő telekesítéseket öregíteni főfeladatát kell képezze Erdély mai gazdagenerációjának. Erre igen sok mód áll rendelkezésre, akár műlegelő, akár akácok telepítése által.

Ezek volnának a fővitorlák, amelyekkel a mai gazdasági élet tengerén hajónkat el kell lássuk.

A köztenyésztésben levő Erdélyi fehér marha javítása.

Az erdélyi fehér fajta marhára ki van mondva a szentencia: hibás testalkatu, rossz tejtermelő, lassu fejlődésű, husa gyöngye minőségű, s mint ilyen, mehet a muzeumba. Szomorú, hogy a „muzeumba vele” jelszó napjainkban nagyon is uralkodik s jai annak, aki pártfogásába meri venni ezt az óserőtől duzzadó, életre hivatott fajtát. Népámitónak, népbolonditónak, a nép rossz akarójának lesz kikiáltva, mint ahogy ez megtörtént velünk itt Csikban, egy állatkiállítás alkalmával s mi gazdák, állatorvosok, kik sikra keltünk e fajta mellett, mely még itten tulsúlyban van, ott állottunk a szónok mellett a nép előtt s a földmivelésügyi minisztérium egy magas rangu hivatalnok szájából, a kormány kiküldötte előtt, szépen zsebre kellett vágnunk e diszidő jelzőket, mert hát hiába, a szubordináció, nó meg a szegény csiki állatorvosok másnap vizsgára mentek... Amilyen arcpirító a fenti jelzőket türelmesen, egy szó nélkül elhalgaltani, ép oly megnyugtató s jóleső hallani a nép bírálatát: „Az az ur nem jól beszél”. Nem bizony, mert a nép tudja micsoda kincs van a kezében s azt tudja értékelni. Azonban még megnyugtatóbb az a tény, hogy a Földmivelésügyi Minisztériumban a legfőbb vezető emberek sem kezelik ilyen „muzeumba vele” formában e kérdést.

A tarka lázban rajongók tüzzel-vassal iparkodnak Erdély ősi alapanyagát kiforgatni, áttarkásítani s a folytonos nyugati keresztetéssel nyugati jellegűvé átváltoztatni, nem számolván azzal a veszedéllyel, mely így állatállományunkat érni fogja, hogy a régi rossz anyag átfőrmálódva gyors fejlődésűvé, bő hus- és tejtermelővé alakuljon át. A mi kitűzött célunk is ez, hogy tökéletesítsük, kifejlesszük a régi alapanyagban a fenti jó s a mai gazdasági viszonyok között okvetlen megkövetelt tulajdonságokat, de minden idegen vér elkerülésével.

Ezen a téren nem mi vagyunk az utörök s az elsők. Előtünk kitaposott egyenes út van, melyen haladhatunk előre. Követendő példának állanak híres tenyésztők kísérletei, kik a tudomány megdönthetetlen elvei alapján bizo-

nyították be a világnak, hogy igenis az erdélyi fehér marhát okszerű tenyésztéssel, ősi erejének fenntartása mellett, gyorsfejlődésűvé, bő tejelővé s kitűnő minőségű hustermelővé lehet tökéletesíteni. Mi szükséges és cél biztos eléréséhez? Elsősorban a gazdák szaktudása, türelme s megrendíthetetlen kitartása. Tudás nélkül, fejlődő, tökéletesedő állattenyésztést nem lehet elképzelni. Gazdáink zöme azonban, sajnos, tudailan s okvetlen kiképzésre szorulnak, hogy az a vagyon, melyet állataik képviselnek, okszerűen kezeltsék.

Csak jóból lehet jót előállítani s ha legszigorubbán ki nem válasszuk a megfelelő koru, a legjobb testalkatu, a legegészségesebb s hibátlan apa- és anyállatainkat, akkor megfelelő eredményt soha el nem érünk. Az erdélyi fehér fajta kitenyésztésénél tehát, az okszerű és helyes kiválasztás az alap, melyre csak úgy építhetünk, ha az szilárd. Inkább legyen kevesebb, de jó, mint sok, de értéktelen állatunk.

A takarmány mennyi- és minősége, az állatok gondozása, ható tényezők, a fajták egyes tulajdonságainak kifejlődésére. A gyors fejlődés és tejtermelés elérése céljából állatainkat születésüktől kezdve bő és tápduz takarmányokkal kell etetnünk. A takarmányban rejlik a tej és hus produkálásnak titka.

A tápduz takarmányokkal való etetés s az azzal járó mindent felülmuló haszon serkenteni fogja gazdáinkat a különböző takarmánynövények termesztésére. Ugyancsak e cél elérésére, gazdáink törekedni fognak, hogy réteiket, legelőiket megjavítsák, hogy azokon csak nemes fűvek teremjenek.

Gazdáinknak fel kell hagyniok szerencsétlen építési rendszerükkel is, mert az ürhetetlen állapot, hogy milyen egészségtelen istállóban zsúfolják össze marhaikat. Szűk, alacsony, sötét, trágyalétől fertőzött levegőjű, mocsokos istállók bizony sötét árnyékot vetnek gazdáink kulturális állapotára.

Hogy nevelhet így gazda egészséges állatot? Sehogy. Gazdáinknak be kell latniok, hogy állataik élőlények, melyeknek ép úgy szükségük van Isten életető jó levegőjére, világosságára, mint az embernek, a tisztaság pedig létfontosságú.

A tüdő és szív, ezek mellett az összes izomzat kifejlődéséhez, azok acélossá s a szervezet ellentállóvá tételéhez, fejlődő állatainknak jó legelőre s olyan nevelésre van szükségük, hogy a természet különböző változatait kibírják. Ez különösen vonatkozik az apaállatoknak kiszemelt egyedekre, melyek hivatva vannak életet adni egy erőteljes nemzedéknek. A fenti elvek betartása mellett, az erdélyi fehér fajta nem lesz egyoldalú, hanem kifejlődik azzá az ideális fajtává, mely vágyaink netovábbja.

Növeljük az Erdélyi Gazda terjedelmét.

Irta: Buchinger Mihály okl. gazdasz.

A napokban olvastam, hogy az Erdélyi Szász Gazdasági Egyesület felvette ez évi programjába a „Landwirtschaftliche Blätter” kibővítését is. Önként felmerült bennem a kérdés: nem kellene-e az Erdélyi Gazdát is meg-nagyobbítanunk, nem kellene-e ezt a szerény köntösben becsületesen dolgozó lapot is a — „Landwirtschaftliche Blätter” terjedelmére emelni? A jövőben is csak bámolni fogjuk a szász szervező erő, a szász produktivitást stb. anélkül, hogy a szász példát követni is akar-nók? A szászok fent nevezett lapja tizenhárom és félezer példányban jelenik meg hetenként. Vajjon a közel 2 milliós magyarság Erdélyi Gazdája dicsekedhetik-e ilyen nagy számú elő-fizetővel? Alig merem hinni. Ha az előfizetők nagy gárdája állana e lap mellett, — ha az E. G. E.-nek erős anyagi pillérei volnának — ugy az Erdélyi Gazda nem szűk négy oldalon, hanem legalább is háromszor négyen kerül-hezne ki a nyomdafesték alól.

Hogy az Erdélyi Gazda milyen kultur-missiót fejt ki Erdély gazdái között, annak a tárgyalásába nem szándékozom belefogni. Felesleges is. Tudjuk mindannyian, hogy az Erdélyi Gazda mint az E. G. E. nek egyedüli sajtó organuma szakközleményeivel, tanácsai-val, utbaigazításaival stb. a minduntalan han-goztatott többtermelés elérhetésének a szolgál-atában áll, minden igyekeze-ével a mező-gazdasági ismeretek fejlesztésének és terjesztésének magasztos célját munkálja.

Nagyobbítsuk meg az Erdélyi Gazdát! De hogyan? Gyűjtsünk előfizetőket, toboroz-zunk az E. G. E.-nek minél több tagot! Papok, tanítók, de különösen a művelt gazdák, birtokosok stb. ismertessék meg az E. G. E. célját, munkáját a néppel. Az Erdélyi Gazda régebbi példányaiból kérjenek mutatványszámokat és azokat a gazdák közt szétosztva: indítsanak propagandát az E. G. E. illetve az Erdélyi Gazda mellett. A dr. Nagy Endre által olyan sok jóakarattal és nagy hozzáértéssel szorgalmazott gazdakörök rendeljék meg az Erdélyi Gazdát minél több példányban, hiszen a gazdasági újságokból több haszon járul a falu népére, mint a zűrzavaros politikai napilapokból.

Az Erdélyi Gazdát azonban nemcsak anyagilag kellene megerősíteni, hanem szellemileg is. A Szentkirályi Ákosok és Péter Bélák volt tanítványai közül szép számban élnek Erdély földjén, de alig egy páran szoktak irogatni az Erdélyi Gazdába. Pedig ugy hiszem, hogy az Erdélyi Gazda szerkesztősége szívesen fogadná, ha minél többen és minél többször segítségére sietnének, mert hiszen egy lap színvonalának állandó emelését lelkes írói gárda nélkül várni nem is lehet.

Nagyobbítsuk meg az Erdélyi Gazdát és tegyük nivóssá! Ne csak írói tiszteletdíj, pályadíj és a legujabban kilátásba helyezett aranytoll ambicionálja Erdély gazdait a szakcikkek írására, hanem az a tudat, hogy a mostani nehéz gazdasági viszonyok között minden gazdának kutyakötelessége tudásának legjavát a közössel megosztani. Amint az áldó nap a melegét megosztja a földdel, ugy azok — akiknek adatott — osszák meg szellemi kincseiket a földet turó néppel. A fiatal generációt, a kezdő gazdákat nevelni kell, irányítani és tanítani kell. Épen azért kérve kérem fajunk jól felfogott érdekében az illetékeseket, hogy az Erdélyi Gazdának nyujtsanak segítő kezét, lelkük melegevel és akaraterejük súlyával köves-senek el mindent, hogy ez a lap anyagilag megerősödjön és szellemileg felvértezve győzel-mesen tudjon harcolni Erdély magyarságának gazdasági csatamezején.

(Zabola, 1926. március 15.)

Egyleti élet.

Az E. G. E. közgyűlése.

Március hó 28 án zajlott le az E. G. E. f. évi rendes közgyűlése, br. Jósika Gábor el-nöklete alatt. A közgyűlésen a tagok szokatlanul nagy számban jelentek meg es több érté-kes indítvány gazdagította a közgyűlés tárgy-sorozatát.

Br. Jósika Gábor a következő szavakkal nyitotta meg a közgyűlést:

— Az 1925 év, amelynek működéséről be-számolunk éppoly kevés jót hozott a gazdak-nak, mint az előzőek. Mindössze egy jelentős változás történt, a mezőgazdasági kamarák megszervezése. A magyar gazdatársadalom ré-széről erélyesen mutatkozott az a kívánság, hogy a mezőgazdasági kamarákban képviselve legyenek, az illetékes tényezők ennek az elvnek alapján állították be a választási taktikát és tény-leg el is érték, hogy alig van Erdélyben és Bánságban egyellen mezőgazdasági kamara, amelyben a magyar gazdatársadalom ne volna képviselve. Noha távolról sem mondható,

hogy számunknak és erkölcsi súlyunknak megfelelően.

A magyar gazdaságszervezés nagy reményeket fűz ezen kamarák működéséhez, a törvény szerint rá ruházott feladatok szépek, csupán az a kérdés, mit fog tudni ezekből megvalósítani. Jelentős eseménye volt a múlt gazdasági évnek az aradi gazdanagygyűlés, amelynek tárgysorozatából kiemelkedett *Blaskovics* apát alaposan kidolgozott tanulmánya az agrár kivitelvámok jelentékeny leszállításáról. Bár néhány héttel ezelőtt a kormány a gabonaneműek kivitelét illetően tényleg leszállította, ez még mindig távol áll a gazdák kívánásainak és mezőgazdaságunk boldogulása érdekében teljesítésétől. Ma a helyzet az, hogy úgy a gabona, mint az élőállat kivitel lehetetlen. A mai vámok még fokozzák a földreform káros hatásait és tisztán látni, hogy gabonatermelésünk épp úgy, mint állattenyésztésünk, az első megnyírással, a másik minőségileg visszafejlődik. A kormány jóváhagyta a E. G. E. alapszabályait, aminek főképpen az lesz a kedvező kihatása hogy szabadon hozzáfoghatunk a *gazdakörök szervezéséhez*. Üdvözlő a megjelenteket, megnyitja a közgyűlést és felkéri Török Bálint titkárt az igazgatóválasztmány jelentésének előterjesztésére.

Az éljenzéssel fogadott elnöki megnyitó után Török Bálint titkár ismertette folytatásosan az Egyesület 1925 évi működéséről, a zárszámadásokról, költségelőirányzatról szóló jelentéseket, amelyekhez általánosságban *Ugron Zoltán* szólt hozzá.

Ugron Zoltán rámutat arra, hogy amíg Csehországban az agráriusok épen a napokban kormányt buktattak, nálunk, ahol a lakosság 80 százaléka östermeléssel foglalkozik, a gazdaságszervezésnek nincs meg a megfelelő súlya és ereje az ország kormányzásának irányításához. Holott a gazdasági élet minden más ágában történő jelenségek hatást gyakorol a mezőgazdaság érdekeire. A mosonmagyaróvári vámszabályozásának is meglesz a kedvezőtlen befolyása azáltal, hogy a textilcikkék drágábbak lesznek. A gazda drágábban fog termelni, mert többet kell fizessen a cselédségének és a napszámosoknak, másrészt pedig a városi ember szűkössé keresetéből többet kell költsön ruházkodási cikkekre és így kénytelen lesz a gyomránál spórolni. A detailkérdések: szakoktatás, szakirodalom előbbrevitelével nem tudjuk a kérdést megoldani egyedüli útja a gazdaságszervezés boldogulásának, ha a közélet irányításában nagyobb szerephez jut. A magyar gazdáknak ugyanolyan érdekeik vannak, mint a románoknak, ezekben a kérdésekben együtt kell menniük. Eredménytelen lesz addig minden talajjavítási, állatfajnevelési kísérlet, vándortanítás stb., amíg a paraszt lakosság nem érzi, hogy helyzetét javítani akar.

Az igazgató választmány jelentésének elfogadása után az indítványok tárgyalása rendén dr. Szentkirályi Ákos ny. gazd. ak. igazgató a mezőgazdasági szaktudás jelentőségére való hivatkozással részletes megokolással a következő indítványt terjesztette a közgyűlés elé:

Indítványozom, hogy bizza meg a közgyűlés az igazgatóválasztmányt, hogy a Magyar Párt a magyar egyházak, a társaságok, a hitelszövetkezetek és Hangya szövetkezetek, valamint az E. M. K. E. segítségével hívásával *hozza össze* a szükséges anyagi eszközöket. Bizza meg a közgyűlés továbbá az igazgatóválasztmányt: legyen előterjesztést a kormánynak 1. a földműves iskolákban, felnőttek részére, magyar nyelvű téli tanfolyamok rendezése és 2. magyar tagozatu gazdasági-iskola felállítását tárgyában.

A közgyűlés egyhangulag elfogadta a dr. Szentkirályi Ákos értékes indítványát és intézkedés végett az igazgató választmányának kiadni határozza.

Ezután Török Bálint titkár ismertette az Udvarhelyvármegyei Gazdasági Egyesület két indítványát. A társaság indítványozza, mi-

szintén írjon fel a közgyűlés a kormányhoz, 1. a termény kiviteli vámok teljes eltörlése, 2. a vasúti fuvardíjak leszállítása és a szállítási mizériák orvoslása, 3. az ok és cél nélküli állategységügyi és rendőri intézkedések eltörlése, végül, 4) a piacok rendezése és a rekvirálások és dézsmák megszüntetése érdekében.

Ugyancsak az Udvarhelyvármegyei Gazdasági Egyesület adott esetből kifolyólag indítványozza, hogy írjon fel az egyesület a kormányhoz a bika árak erőszakos maximálásának megakadályozása érdekében.

A közgyűlés mindkét indítványt elfogadva, megfelelő intézkedés tételére végett az igazgató választmányhoz áttenni határozta.

Több tárgy nem lévén az ülés az elnök elterelésével véget ért.

Tagdíjnyújtás.

Az E. G. E. titkári hivatalához a következő összegek küldettek be e héten:

1925. évre 100 L. tagdíjat fizetett: Drexler Béla Marosvásárhely.

1925. évre 100 L. E. G. pótdíjat fizetett: Drexler Béla Marosvásárhely.

1926. évre 100 L. tagdíjat fizetett: Zathureczky Péter Imecsfalva.

1926. évre 200 L. tagdíjat fizetett: Drexler Béla Marosvásárhely, dr. Gabányi Imre Kolozsvár (kamat).

1926. évre 100 L. E. G. pótdíjat fizetett: br. Dántel Ferenc Vargyas, Zathureczky Péter Imecsfalva, Drexler Béla Marosvásárhely, dr. Gabányi Imre Kolozsvár.

1926. évre előfizettek: Hangya Érmihályfalva (250 L.), Blró József Sármás (200 L.).

Kukorica kiállítás Kolozsváron. Erdély egyik főterménye a kukorica, ennek dacára alig elvétve akad termelő, aki fajtisztaságát megőrizni használja, avagy tudná milyen fajtájú az a tengeri, amelyet termel. A legtöbbben pedig azt szeretnék tudni, hogy melyik volna az a tengeri féleség, amelynek termelése az adott viszonyok között a leginkább érdemes a kultiválásra. E körülmény arra a gondolatra bírta az E. G. E. Növénytermelési Szakosztályát, hogy egy kukorica kiállítás rendezésének tervét megvitassa. Kőzeledvén a kukorica vetés ideje, már most felhívjuk t. Tagtársaink figyelmét a kiállítás tervére, — mely csak az őszi, vagy a tél folyamán tartatnék meg, — hogy olyan vetőmagot használjanak és oly módon műveljék, hogy kiállításra érdemes és alkalmas termést tudjanak nyerni. A kiállítást változatossá fogja tenni a kukorica művelő és feldolgozó gépek kiállítása mely iránt a gépgyárosok és képviselőik körében bizonyára meg lesz az ügyszó méltó viszhang is.

Leszállították a cukorrépa és répaszelet fuvardíját. Mint ismeretes a C. F. R. a f. évben a szállítási tarifát 30% kal felemelte, azonkívül új árbeosztást készített a fuvardíjak szempontjából, mely beosztás rendén a cukorrépa és szelet olyan beosztást nyertek, amely szerint az eddiginél jóval nagyobb fuvardíj terhelt ezen árukat. A Cukorrépa-termelők Szövetsége a Munkaadók Szövetségével egyetértően reámutatva ezen árak alacsony értékére, kérte a répa és szelet tényleges megfelelő osztályba való sorolása által a fuvardíjak leszállítását. Mint értesülünk a Szövetség kérésének megfelelően le is szállították a fuvardíjat, amely körülményről ezúton értesítjük érdekelt gazdátársainkat.

Dr. Páter Béla előadása a gyümölcsfák védelméről. Dr. Páter Béla az E. G. E. közgyűlését követően érdekes előadást tartott a gyümölcsfajtajajdonosok számára a gyümölcsfák kártevői ellen való védekezésről. Az előadás rendén ismertette az új védekező szereket, amelynek alkalmazása biztos védelmet nyújt a kártevők ellen.

Motoreke bemutató Kolozsváron. Az E. G. E. közgyűlése napján Kolozsváron a szászfehesi országút mellett motoreke bemutatást rendezett a Fordson traktort képviselő *Perry* cég, amelynek kapcsán bemutatta a traktor után akasztható *Olivér*, *Pinscher* és *Sack* ekéket mun-

kaiközben. Ezenkívül egyigen kiűnő tárcsás boronát mutatott be, amely a friss szántást vétele, velőgépe alá kifogástalanul készítette elő. A fentemlített ekéket a gazdaközönség köréből már nagyon sokan ismerik. Ez a tárcsás borona azonban egészen új és munkája nagyon figyelemre méltó. Mindazon gazdák, akik úgy munkaközben a gépet, mint magát a munkateltjesítményt látták, nagyon elismerőleg nyilatkoztak róla. A korábbi közleményünkben jelzett International Traktor nem veti részt a bemutatón, mert raktáron nem volt gépe. Mint-hogy ezen gépek fogyasztását és teljesítő képességét az egyesület már két ízben megállapította, ezúttal méréseket egyáltalában nem eszközölt. Itt emlíjük meg, hogy a bemutatón jelen voltak a gyár triezsi és amerikai küldöttségei is, személyesen vezetvén nemcsak a traktorokat, hanem a felszántandó terület amerikai módon való beosztását is.

Vegyes közlemények.

Kedves olvasóinknak boldog husvétünnepet kívánunk.

Megalakult az új kormány. *Averescu* tábornok elnöke alatt és a minket legközelebből érintő tárcának, a fölemelésügyi tárcának a vezetésére egy a gazdaközönség által a múltból már igen jól ismert férfiú került *Garoflid* személyében. *Garoflid* volt tudvalevőleg a földreform törvény megteremtője. A liberálisok uralomra jutása után ellenzékbe ment át és volt alkalma tapasztalni a fölereformnak a mezőgazdasági termelésre gyakorolt hatását. Ezen idő alatt, míg ő ellenzékben volt, élénk részt vett a mezőgazdasági szindikátusok bukaresti központjának működésében, amelynek kapcsán közvetlenül is alkalma nyílt megismerni azokat a bajokat, amelyek a mezőgazdaságot a tönk szélére juttatták. Szeretnők remélni, hogy *Garoflid* a liberálisok hosszú uralma alatt szerzett tapasztalatait teljes erejével a mezőgazdasági termelés javára fogja fordítani. Ebben a reményben üdvözljük őt a miniszteri székekben.

A kolozsvári Mezőgazdasági Kamara ülése. Hosszu idők óta március hó 29-én ült össze először a Kolozsvári Mezőgazdasági Kamara. Az ülésnek úgyszólván egyetlen tárgya volt, a folyó évi költségelőirányzat megállapítása. A bukaresti kamarai központ felhívást intézett u. i. az összes kamarákhoz költségvetéseik elkészítésére és beterjesztésére, körvonalazván az egyes címeken fölvehető tételeket. A költségvetés tárgyalása rendén két általános érdeklődésre számot tartó kérdés merült fel. A kamara ugyanis költségvetésébe felvette mint bevételi tételt a gazdaközönségtől behajtandó kamarai illetékeket. E tételről Török Bálint E. G. E. titkár reámutatott a törvény 18-ik § árá, amely szerint a kamarai illeték csakis a földművelésügyi miniszter jóváhagyásával évenként összehívható kamarai választók hozzájárulásával volna kivethető. A kamarai rendszer különben is ellenkezik azzal a gondolattal, hogy egyesek külön anyagi hozzájárulással volnának megterhelhetők. A kamara bevételeit ugyanis épen úgy, mint a kereskedelmi és iparkamaráknál, e célra törvényhozásilag megállapított adók, illetékek, büntetéspénzek és ugyancsak e célra rendelkezésre bocsátott közpénzek képezik. Tekintettel arra, hogy a kolozsvári kamarának Bukarest után színvonal tekintetében az elsőnek kell lennie, mert ennek határozatait igen sok esetben a többi erdélyi vármegyék is átvesszik, különös súlyt kell fordítson ezért a kamara a törvényes keretek és kellékek betartására. A kamara a felszólalás alapján e címen nem fog a választókra terhetet róni. Egy másik érdekes momentumai volt a gyűlésnek a bukaresti kontrakamarai központ átirata. Tudvalevőleg a bukaresti központi kamara megalakulása alkalmával boitrányok között két veze-

tőség alakult. Az ellenzéki kamara vezetősége szintén leirt a vármegyei kamarához a költségvetés betérjesztése tárgyában. E leiratra adandó válaszában sajnálatát fogja kifejezni a kolozsvári kamara atól, hogy a központ politikai kérdést csinált a mezőgazdasági szakkérdésekből és miután az ellenzéki kamara megalakulásának a törvényes kellékei hiányoznak, nem áll módjában a kolozsvári kamarának, hogy költségvetését oda felterjessze. A költségvetés bevételi oldalán különben 3,755.000 lei szerepel. A kiadási oldalon 300.000 lei szerepel személyi kiadások címen. Igen jelentékeny összeg szerepel az állattenyésztés fejlesztése címen különböző tételekben és örömmel látjuk a növénynevelés céljára felvett 200.000 leit. Jelentékenyebb összeget vett fel ezenkívül a kamara apaállatnevelés címen. A magunk részéről nem tartjuk helyesnek, hogy a kamara házilag foglalkozzon apaállat neveléssel, nézetünk szerint ez egészen a gazdaközönség dolga és az apaállatoknak önköltségen való forgalomba hozatala sérii a gazdaközönség érdekeit és ezt egészen a magántenyésztésre kell bízunk, erre a magántenyésztést kell rávezetnünk, hozzá a lehetőségeket megteremtünk, mert csak így remélhetjük a köztenyésztés fellendülését. Az első költségvetése ez a kamarának, amelynek ha bizonyos tekintetben vannak is hiányai, évközben alkalma lesz a kamarának azokon segíteni és a jövő évben a szerzett tapasztalatok alapján állítani össze a helyesebb és jobb költségelőirányzatot.

A Hangya központ új igazgatósága. Lapunk múlt számában beszámoltunk a Hangya szövetkezetek nagyenyedi központjának közgyűléséről, amely beszámolóknak kiegészítésül közöljük, hogy a központ igazgatóságában az általános választások rendén a most következő 3 évi ciklusra megválasztottak: dr. Asztalos Kálmán, Balázs Ferenc, báró Bánffy Ferenc, Bocsány László, dr. Drexler Béla, dr. Ferenczy Géza, dr. Garda Kálmán, Ürmösy József, gr. Teleki Arctur, dr. Ládai István és Zathureczky Gedeon.

A Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank R.-T. múlt évi mérlegében 25 millió részvénylőke és 25,749,945.81 tartalék mellett 8,733.144.11 nyereséget mutat ki. Az eredmény a tőkék 17 százalékos jövedelmezőségének felel meg. A mérleg egy tökéletesen megalapozott és kitűnően organizált intézet hű tükré. Nagy általánosságban nincs nagy eltérés a mérlegben az előző évvel szemben, csak a betét számla 87 milliós emelkedése mutat ezen a téren óriási fejlődést. A legszélesebb körű bizalomnak jelleme a közel 300 milliós betétállomány, mellyel jelenleg Kolozsváron egy intézet sem dicsekedhetik. A betétállománya emelkedésével nyert tőkét a bank érdekliségei és klientélája fokozottabb alimentálására használta fel és úgy ez, mint a 30 milliós pénzlárállomány igazolják azt az előkelő pozíciót, amit ez az intézet gazdasági életünkben betölt. Betétállománya 298,483,779.37, reescompt 6 millió 505,458.95, váltótárca 112,668,461.23, folyószámlal adósok 203,166,077.35. Az értékpapírok 22,434,316.19, az ingatlanok 1,200,000 lej értékben vannak felvéve, amely mögött több milliós latencia rejtőzik. Az intézet által kezelt aktívák összege 390,507,683.94 (89 milliós emelkedés).

PIAC.

Országos vásárok.

1926. április hó 12.-én. Balázstelke, Borsa, Érendrét, Feketetót, Halmágy, Nagykároly, Szinerváralja. — 13.-án. Egerbegy, Nagybacon, Széplak. — 14.-én. Alsózorlem, Beél, Borgóprund, Csikszépvíz, Hégen. — 15.-én. Józsefalva, Marosugra, Szolcsva, Turcz. — 16.-án. Alsóporumbák, Facsád, Nagyludas, Nagymajtény, Nagyszalonta, Végvár. — 17.-én. Berethalom, Hodos, Szabéd, Székelyhodós, Szentlászló, Várhely. 18.-án. Lippa, Mezőzáh, Nagyzsám.

A marosvásárhelyi országos vásárra több, mint 2000 darab ökröt és tehenet hajtottak fel. Kereslet gyenge. Prima exportökréért 20—22 lej fizettek, vágóökréért 18—20 lej, vágótehénért és növendékmarháért 15—16 lej. A kolozsvári piacon alig volt áru. Vágóökr 15—16 lejért volt kapható, jó vágóbivaly 10—12 lejért. Szopósborju szilárd, élősulyban 25 lej. A szatmári vásár csak közepes volt úgy a kereslet, mint a kínálat tekintetében. Árak: hizott ökr exportra 24—26 lej, vágómarha 20—22, vágótehén 18—20, fejőstehén darbbonkint 10—14 ezer lej. Hizott sertés 40—42 lej, sovány sertés 40—42 lej, gyenge igás ló párja 6—8 ezer lej, jó 17—20 ezer lej.

Borban az érdeklődés elenyészően csekély a termelők ajánlataikkal bőkezűbbek és főképp a Regát elárasztja Erdélyt olcsó ajánlatokkal, amennyiben jobb borokat is per maligand fok 1.20—1.25 lejért ajánl ab vevő. Aradi borokat ab termelő, 10 maligandost 11—12 lejért, 12 maliganosat 18—20 lejért ajánlanak.

Buza Erdélyben 890—910, Bánátban 500—510, sörárpa 650—660. Rozs Erdélyben 650, Bánátban 620, zab Erdélyben 530 Bánátban 520, kukorica Erdélyben 410, Bánátban 375. Fehérbab 440—450, fehérrel kevert tarka bab 390—400, gránát bab 700—720, lencse 1200—1250, burgonya 1400—1500, búkköny 640—680, kendermag a kiviteli illeték leszállításának elmaradása folytán majdnem eladhatatlan.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

K. B. Felsőgárd. Sorait köszönettel vettük. Anyaghialmaz miatt késik. Mindenkor szívesen látjuk írásait.

Apróhirdetések.

Apróhirdetések ára: szavanként 3 lej. — Vastag betűkkel szedett szavak kétszeres aron számítatnak, Legkisebb apróhirdetés díja 30 lej.

Erdélyi Gazdák Zsebnaptára

az
1926.
évre.
Ára 24. L.
Megrendelhető
az
Erdélyi Gazda
kiadóhivatalában.

100 kat. hold birtok részben vagy egészben eladó Kolozsvár határában délnek fekvő oldalon, Főtértől három kilométernyire, url lakással, gazdasági épületekkel, felszereléssel vagy anélkül. Olcsó áron vehető át. Cim a klató hivatalban. 3895.

Erdélyi jellegű maggyarfajta tenyészbiák kaphatók Szász József landori gazdaságában, Vasuti állomás Ludesul de mures, a hova előzetes bejelentésre kocsli küldhető. 3913.

Déri Árpád magkereskedése

Cluj, Str. Reg. Maria 10. Ajánlja németországi és hollandiai garantált fajazonos, tiszta és csiraképes

konyhakerti-, virág- és gazdasági magvait.

Gazdasági szaktanácsadó dr. Páter Béla tb. gazdasági akad. igazgató, aki a szakkérdésekben a gazdaközönség rendelkezésére áll. Árjegyzéket ingyen és bérmentve küldök. Flókiúlet Turda, Balogh virágüzletben. 3901

Tavaszi ültetésre a legnemesebb fajtájú betegségmentes gyümölcs és esztőlótványokat egyéb falkolai ültetvényeket árusít Cótthfalusi és társai Oltvány iskolája. Targul-Mures. Jud. Mures-Turda. Árjegyzéket díjmentesen küldünk. 3886

Ház ördögösei gazdaságban eladó elsőrendű államilag olomzartol lucernamag 20 és 75 kilogrammos zsákokban blombázva. különként 105 lejért Nagy Dénes földbirtokos Turda. 3921

Grozit-gyártmányok:

Fedéllemezek külföldi filizlemezből (nem cellulózéből). Aszfaltszigetelőelemek, aszfaltmaslix, bitumen, facemant, tetőlak, carbolineum, kőszénkátrány. — Vállal mindennemű szakmába vágó tetőfedési és aszfaltozási munkákat.

Gyümölcsfák, díszfák, fenyűk, oltótrózsák stb.

szállítatnak legjobb minőségben.

Ambrosi, Fischer és Comp. R.-T.
Alud—Nagyenyad. 3915 Árjegyzék ingyen.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Részvtárs. Cluj-Kolozsvár, Piata Unrei (v. Mátyás király-ter) 7. Alaptőkéje: 25.000.000 Tartalékok: cca 24.200.000 Fiókjai: Désen, Dicsőszentmártonban, Gyulafehérváron és Marosvásárhelyen. — Affiliált intézetei: Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár R.-T., Nagyenyed Torda-Aranyos Vármegyei Takarékpénztár R.-T. Torda, Udvarhelymegyei Takarékpénztár R.-T. Székelyudvarhely. — Áruraktárai a vasuti állomás mellett. — Betéteket elfogad, váltókat leszámít, átutalásokat teljesít, mindenféle bank-szerű üzletet előnyösen végez. — Safe deposit. Engedélyezett devizahely.

A PÁSZTORTÜZ

Erdély legjobb szépirodalmi lapja.

Előfizetési árai:

Belföldön:	Külföldön:
Egész évre — — 350	Egész évre — — 450
Fél évre — — — 200	Fél évre — — — 250
Negyed évre — — 100	Negyed évre — — 150

Kérjen mutatványszámot.

Aki öt előfizetőt szerez a Pásztortűzre, ingyen kapja negyedévig a lapot.